

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos 1/2021. sz. közös véleménye

**az adatkezelők és adatfeldolgozók közötti,
az (EU) 2016/679 rendelet 28. cikkének
(7) bekezdésében és az
(EU) 2018/1725 rendelet 29. cikkének
(7) bekezdésében foglaltakra vonatkozó
általános szerződési feltételekről szóló
bizottsági végrehajtási határozatról**

TARTALOMJEGYZÉK

1	Háttér-információk.....	3
2	A vélemény alkalmazási köre	4
3	A határozattervezetre és az ÁSZF-tervezetre vonatkozó általános indokolás	4
3.1	Általános megjegyzések	4
3.2	Az alkalmazott módszertan és a dokumentum szerkezetének magyarázata	5
4	A határozattervezet és mellékletének elemzése	6
4.1	A határozattervezettel kapcsolatos főbb észrevételek.....	6
4.1.1	A határozat hatályáról és az ÁSZF-tervezetek másik, továbbításra vonatkozó csoportjával való összhangról	6
4.2	A bizottsági végrehajtási határozat mellékletével kapcsolatos főbb észrevételek	7
4.2.1	Cél és hatály (az ÁSZF-tervezet 1. feltétele).....	7
4.2.2	Megváltoztathatatlanság (az ÁSZF-tervezet 2. feltétele).....	8
4.2.3	Csatlakozási záradék (az ÁSZF-tervezet 5. pontja).....	8
4.2.4	Felek kötelezettségei (Az ÁSZF-tervezet 7. feltétele)	8
4.2.5	Az érintettek jogai (az ÁSZF-tervezet 8. feltétele)	11
4.2.6	Az ÁSZF-tervezet mellékletei	12

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos

tekintettel a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. október 23-i 2018/1725 rendelet (a továbbiakban: **EUDPR**) 42. cikkének (2) bekezdésére,

tekintettel az EGT-megállapodásra és különösen annak az EGT Vegyes Bizottság 2018. július 6-i 154/2018 határozatával módosított XI. mellékletére és 37. jegyzőkönyvére¹,

A KÖVETKEZŐ KÖZÖS VÉLEMÉNYT FOGADTA EL

1 HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK

1. Az adatkezelő és az adatfeldolgozó vagy adatfeldolgozók között a személyes adatok kezelése tekintetében fennálló viszonyra vonatkozóan a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2016/679 rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet vagy **GDPR**) 28. cikke az érintett felek közötti konkrét szerződés létrehozására vonatkozó rendelkezéseket, valamint olyan, kötelező rendelkezéseket fogalmaz meg, amelyeket az ilyen szerződésekbe bele kell foglalni.
2. Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy az adatfeldolgozó által végzett adatkezelést az uniós jog vagy tagállami jog alapján létrejött olyan szerződésnek vagy más jogi aktusnak kell szabályoznia, amely köti az adatfeldolgozót az adatkezelővel szemben, és a felek közötti szerződéses viszonyt szabályozó, megadott jellemzőket rögzít. Ezek közé tartozik többek között az adatkezelés tárgya, időtartama, jellege és célja, a személyes adatok típusa és az érintettek kategóriái. A 28. cikk (4) bekezdése további követelményeket ír elő arra az esetre, ha az adatfeldolgozó bizonyos, az adatkezelő nevében végzett konkrét adatkezelési tevékenységekhez további adatfeldolgozó szolgáltatásait is igénybe veszi.
3. Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (6) bekezdése értelmében – az adatkezelő és az adatfeldolgozó közötti egyedi szerződés sérelme nélkül – a GDPR 28. cikkének (3) és (4) bekezdésében említett szerződés vagy más jogi aktus teljes egészében vagy részben általános szerződési feltételeken alapulhat. Ezeket az általános szerződési feltételeket a (3) és (4) bekezdésben foglaltak vonatkozásában kell alkalmazni.
4. A GDPR 28. cikkének (7) bekezdése előírja, hogy a Bizottság – a 93. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárással összhangban – általános szerződési feltételeket határozhat meg az e cikk (3) és (4) bekezdésében foglaltakra vonatkozóan.
5. Az EUDPR a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények és szervek által történő kezelésének tekintetében történő védelmére, valamint a személyes adatok ezen intézmények és

¹ A véleményben a „tagállamokra” való hivatkozásokat az „EGT-tagállamokra” való hivatkozásként kell értelmezni.

szervek közötti, vagy az Unióban letelepedett más címzettek felé irányuló szabad áramlására vonatkozó szabályokat állapít meg.

6. Az EUDPR 29. cikkének (3), (4) és (7) bekezdése hasonló követelményeket fogalmaz meg, mint a GDPR 28. cikkének (3), (4) és (7) bekezdése. Ezt az indokolja, hogy a személyes adatok védelmének az Unión belüli egységes megközelítése és a személyes adatok Unión belüli szabad áramlása érdekében a közszférára vonatkozó tagállami adatvédelmi szabályokat és az Unió intézményeire, szerveire és hivatalaira vonatkozó adatvédelmi szabályokat a lehető legnagyobb mértékben hangolták össze.

2 A VÉLEMÉNY ALKALMAZÁSI KÖRE

7. A Bizottság 2020. november 12-én az alábbiakat tette közzé:
 - J az adatkezelők és adatfeldolgozók közötti, az (EU) 2016/679 rendelet 28. cikkének (3) és (4) bekezdésében és az (EU) 2018/1725 rendelet 29. cikkének (7) bekezdésében foglaltakra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló bizottsági végrehajtási határozattervezet (a továbbiakban: **határozattervezet**);
 - J az adatkezelők és az adatfeldolgozók közötti, az (EU) 2016/679 rendelet 28. cikkének (3) és (4) bekezdésében, valamint az (EU) 2018/1725 rendelet 29. cikkének (7) bekezdésében foglaltakra vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló bizottsági végrehajtási határozat mellékletének tervezete (a továbbiakban: **ÁSZF-tervezet**).
8. Ugyanezen a napon az Európai Bizottság a személyes adatoknak az (EU) 2016/679 rendelet értelmében harmadik országokba történő továbbítására vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló bizottsági végrehajtási határozattervezetet és annak mellékletét is közzétette.
9. 2020. november 12-én az Európai Bizottság az (EU) 2018/1725 rendelet (EUDPR) 42. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében az Európai Adatvédelmi Testület (EDPB) és az európai adatvédelmi biztos (EDPS) közös véleményét kérelmezte az általános szerződési feltételek tervezetének e két csoportját, valamint a vonatkozó végrehajtási jogi aktusokat illetően.
10. Az egyértelműség érdekében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy határozott, hogy két külön véleményt ad ki az általános szerződési feltételek e két csoportját illetően.
11. E vélemény hatálya ezért a GDPR 28. cikkének (3) és (4) bekezdésében, valamint az EUDPR 29. cikkének (3) és (4) bekezdésében foglaltak értelmében az adatkezelők és az adatfeldolgozók közötti ÁSZF-tervezetre és a határozattervezetre korlátozódik.

3 A HATÁROZATTERVEZETRE ÉS AZ ÁSZF-TERVEZETRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

3.1 Általános megjegyzések

12. A GDPR 28. cikkében és az EUDPR 29. cikkében foglalt rendelkezések bármilyen típusú ÁSZF esetében további pontosításra szorulnak. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos véleményének célja, hogy biztosítsa a következetességet és az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének megfelelő alkalmazását azon előterjesztett ÁSZF-tervezet vonatkozásában, amely a GDPR

28. cikkének (7) bekezdésével és az EUDPR 29. cikkének (7) bekezdésével összhangban általános szerződési feltételekként szolgálhat.

13. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint azok a feltételek, amelyek pusztán a GDPR 28. cikkének (3) és (4) bekezdésében, valamint az EUDPR 29. cikkének (3) és (4) bekezdésében foglalt rendelkezések megismétlésére szorítkoznak, nem megfelelőek ahhoz, hogy általános szerződési feltételeknek minősüljenek. A Testület és az európai adatvédelmi biztos ezért úgy határozott, hogy a dokumentumot teljes egészében, annak függelékeivel együtt elemzi. A Testület és az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint a GDPR 28. cikke, illetve az EUDPR 29. cikke értelmében vett szerződéseknek tovább kell részletezniük és egyértelműsíteniük kell a rendelkezések teljesítésének módját. A Testülethez és az európai adatvédelmi biztoshoz véleményezésre benyújtott ÁSZF-tervezet ennek fényében kerül elemzésre.
14. Az elfogadott általános szerződési feltételek meglévő formájukban felhasználható biztosítékoknak minősülnek, mivel az érintettek védelmét, valamint az adatvédelem alapelveihez kapcsolódó konkrét kockázatok enyhítését szolgálják.
15. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos általánosságban üdvözli az általános szerződési feltételek elfogadását mint erős elszámoltathatósági eszközt, amely megkönnyíti az adatkezelők és -feldolgozók számára GDPR és EUDPR szerinti kötelezettségeiknek való megfelelést.
16. Az Európai Adatvédelmi Testület már kiadta véleményét a dán felügyeleti hatóság² és a szlovén felügyeleti hatóság³ által készített általános szerződési feltételekről.
17. A személyes adatok védelmének uniós szinten egységes megközelítésének biztosítása érdekében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos határozottan üdvözli az egész EU-ra kiterjedő hatályú általános szerződési feltételek Bizottság általi tervezett elfogadását.
18. Ténylegesen ugyanazok az általános szerződési feltételek kerülnek alkalmazásra függetlenül attól, hogy az adott kapcsolat magánszervezeteket, tagállami hatóságokat vagy uniós intézményeket, illetve szervezetet érint-e. Ezek az uniós szintű ÁSZF-ek pedig további harmonizációt és jobbiztonságot biztosítanak.
19. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözli azt a tényt is, hogy a GDPR, illetve az EUDPR hatálya alá tartozó adatkezelők és adatfeldolgozók közötti kapcsolat tekintetében is ugyanazok az általános szerződési feltételek alkalmazandók.

3.2 Az alkalmazott módszertan és a dokumentum szerkezetének magyarázata

20. Az egyértelműség kedvéért a jelen vélemény i. az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos által megtenni kívánt általános észrevételeket tartalmazó fő részből, valamint ii. egy olyan mellékletből áll, amely a határozattervezethez és az ÁSZF-tervezethez közvetlenül kapcsolódó, technikaibb jellegű észrevételeket tartalmaz annak érdekében, hogy példákat

² 14/2019. sz. vélemény a dán felügyeleti hatóság által benyújtott általános szerződési feltételek tervezetéről (az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (8) bekezdése): https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_opinion_201914_dk_scc_hu.pdf

³ 17/2020. sz. vélemény a szlovén felügyeleti hatóság által benyújtott általános szerződési feltételek tervezetéről (az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (8) bekezdése): https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/opinjoni-tal-bord-art-64/opinion-172020-draft-standard-contractual_hu

szolgáltasson a lehetséges módosításokra. Az általános jellegű és a technikai észrevételek között nem áll fenn sorrendiség.

21. A határozattervezettel és az ÁSZF-tervezettel kapcsolatos főbb észrevételeket továbbá két külön szakaszban ismertetjük. A következetesség biztosítása érdekében a szükséges helyeken kereszthivatkozások kerültek feltüntetésre.
22. A következetesség érdekében a szükséges helyeken a dokumentum az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos személyes adatok harmadik országokba történő továbbítására vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló, 02/2021 sz. közös véleményére mutató kereszthivatkozásokat is tartalmaz.

4 A HATÁROZATTERVEZET ÉS MELLÉKLETÉNEK ELEMZÉSE

4.1 A határozattervezettel kapcsolatos főbb észrevételek

4.1.1 A határozat hatályáról és az ÁSZF-tervezetek másik, továbbításra vonatkozó csoportjával való összhangról

23. A határozattervezet 2. cikkének rendelkezései szerint a „*a Mellékletben foglalt általános szerződési feltételek az adatkezelő és a személyes adatokat a nevében kezelő adatfeldolgozó közötti szerződések esetében alkalmazhatók abban az esetben, ha az adatkezelő és az adatfeldolgozó az (EU) 2016/679 rendelet vagy az (EU) 2018/1725 rendelet hatálya alá tartozik*”.
24. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint e cikk jelenlegi megfogalmazása jogbizonytalanságot eredményezhet azt illetően, hogy a jogalanyok milyen helyzetekben támaszkodhatnak ezekre az általános szerződési feltételekre.
25. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos tisztában van vele, hogy a Bizottság szándéka szerint ezek az általános szerződési feltételek csak az EU-n belüli helyzetekre vonatkoznak, és az V. fejezet szerinti adattovábbítás esetén nem lehet rájuk hagyatkozni. Ezekben az esetekben a feleknek inkább a személyes adatoknak az (EU) 2016/679 rendelet szerinti, harmadik országokba történő továbbítására vonatkozóan létrehozott külön általános szerződési feltételekre kell támaszkodniuk, amelyek egyúttal az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) és 28. cikke (4) bekezdése (a továbbiakban: **adattovábbítási ÁSZF-ek**) követelményeinek is eleget tesznek.
26. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megítélése szerint a határozattervezet nem fogalmaz meg kellően egyértelmű rendelkezéseket a felek számára, és a határozat pontos alkalmazási körét a határozattervezet egy külön, például a dokumentum jelenlegi (10) preambulumbekzdése előtti preambulumbekzdésében egyértelműen meg kell határozni és részletezni kell.
27. A Testület és az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint továbbá a határozattervezet 2. cikkének jelenlegi megfogalmazása a hatályt nem korlátozza az Unión belüli helyzetekre, mivel az egy adott adatkezelési tevékenység tekintetében az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozó adatkezelők, illetve adatfeldolgozók az általános adatvédelmi rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében az Unión kívüli tevékenységi hellyel is rendelkezhetnek. Ezért egyértelműsíteni kell, hogy az említett helyzetben ez az ÁSZF alkalmazható-e.

28. Végeredményben az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos inkább azon az állásponton van, miszerint az EU-n belüli helyzetekre való tervezett korlátozás nem indokolt. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos nem lát indokot például ezen általános szerződési feltételek jogalanyok általi alkalmazásának megakadályozására – az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének és 28. cikke (4) bekezdésének való megfelelés érdekében – abban az esetben, ha az egyik fél egy adott adatkezelési tevékenység tekintetében nem tartozik a GDPR hatálya alá, ugyanakkor „megfelelő” országban található. Amennyiben az általános szerződési feltételek hatályát kiterjesztik az EU-n kívüli adattovábbítással járó helyzetekre, egyértelművé kell tenni a felek számára, hogy ezek az általános szerződési feltételek biztosítják a GDPR 28. cikkének (3) és (4) bekezdése, illetve az EUDPR 29. cikkének (3) és (4) bekezdése szerinti követelményeknek való megfelelést, ugyanakkor nem minden, az általános adatvédelmi rendeletből vagy az EUDPR-ből eredő követelménynek tesznek eleget, ideértve például a nemzetközi adattovábbításra vonatkozó szabályokat.
29. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint ugyancsak fontos, hogy a határozat egyértelműen ismertesse az általános szerződési feltételek e csoportja és az adattovábbítási ÁSZF közötti kapcsolatot és kölcsönhatást is. Már a határozatban egyértelművé kell tenni a felek számára, hogy amikor mind a GDPR 28. cikkének (7) bekezdése, mind pedig a GDPR 46. cikke (2) bekezdésének c) pontja értelmében igénybe kívánják venni az ÁSZF-et, az adattovábbítási ÁSZF-et kell alkalmazniuk.

4.2 [A bizottsági végrehajtási határozat mellékletével kapcsolatos főbb észrevételek](#)

4.2.1 Cél és hatály (az ÁSZF-tervezet 1. feltétele)

30. Az ÁSZF-tervezet **1. feltételének a) pontja** rögzíti, hogy az általános szerződési feltételek célja a GDPR-nak és az EUDPR-nek való megfelelés biztosítása. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a szerződő feleknek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a szerződési feltételek aláírásakor a helyzetükre alkalmazandó, vonatkozó rendeletről függően választhassanak a GDPR-ra vagy az EUDPR-re való hivatkozások közül.
31. Ily módon az általános szerződési feltételeket a GDPR 28. cikke értelmében alkalmazó jogalanyok ÁSZF-je nem hivatkozna az EUDPR-re, az EUDPR 29. cikkét alapul vevő jogalanyok pedig mellőznék az általános adatvédelmi rendeletre való hivatkozásokat. Ez elősegítené az olyan felek közötti kapcsolatokat egyértelműbbé tételét, akik gyakran kevésbé ismerik az ilyen rendeleteket. Ebben az esetben az általános szerződési feltételekben fel kell tüntetni a választás lehetőségét, az ÁSZF szövegezését pedig ennek megfelelően kell módosítani.
32. Az **1. feltétel b) és c) pontjának** értelmében, valamint az **5. feltétel** rendelkezéseivel (Csatlakozási záradék) összhangban több, az **I. mellékletben** felsorolt adatkezelő és adatfeldolgozó szerepelhet az ÁSZF-ben félként a **II. mellékletben** meghatározott adatkezelési tevékenység vonatkozásában. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy több szerződő fél esetén az ÁSZF-nek (és mellékleteinek) elő kell írnia a felek számára, hogy jelöljék ki a felelősségi köröket és adjanak meg további részleteket azokról, valamint, egyértelműen jelöljék meg, hogy mely adatfeldolgozó(k), milyen célból, mely adatkezelő(k) nevében, milyen adatkezelést végeznek. Az ÁSZF ezen feltételei és a mellékletek jelenlegi megfogalmazása félreértéseket okozhat az egyes jogalanyok egy adott adatkezelési tevékenységben való minőségét és szerepét illetően, különösen a csatlakozási záradék beillesztési lehetőségére tekintettel.

4.2.2 Megváltoztathatatlanság (az ÁSZF-tervezet 2. feltétele)

33. Az ÁSZF-tervezet **2. feltételének b) pontja** szerint a felek vállalják, hogy nem módosítják a feltételeket, kivéve, ha a kiegészítő feltételek *„sem közvetlenül, sem közvetve nem mondanak ellent”* az általános szerződési feltételeknek. Az adatkezelők és adatfeldolgozók jogbiztonságának garantálása érdekében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözlőné annak tisztázását, hogy az Európai Bizottság milyen típusú feltételeket tekint az ÁSZF-nek közvetlenül vagy közvetve ellentmondónak. Ez az egyértelműsítés rögzíthetné például, hogy az általános szerződési feltételeknek ellentmondó feltételek azok a feltételek, amelyek aláássák vagy negatívan befolyásolják az ÁSZF-ben foglalt kötelezettségeket, illetve megakadályozzák az általános szerződési feltételekben foglalt kötelezettségek teljesítését. Azok a feltételek például, amelyek lehetővé teszik az adatfeldolgozó számára, hogy az adatokat saját céljaira használja fel, ellentétesek lennének az adatfeldolgozó azon kötelezettségével, hogy a személyes adatokat kizárólag az adatkezelő nevében, valamint az általa megadott célokra és eszközökkel dolgozza fel.

4.2.3 Csatlakozási záradék (az ÁSZF-tervezet 5. pontja)

34. Az ÁSZF-tervezet **5. feltétele** bármely jogalany számára biztosítja annak lehetőségét, hogy az általános szerződési feltételekhez csatlakozzon, és így adatkezelőként vagy adatfeldolgozóként a szerződés új szerződő felévé váljon. A fent említetteknek megfelelően, az ilyen új szerződő felek minősítését és szerepét a mellékletekben egyértelműen fel kell tüntetni, felkérve a feleket a felelősségi körök kijelölésére és további részletezésére, valamint annak egyértelmű megjelölésére, hogy mely adatfeldolgozó(k), milyen célból, mely adatkezelő(k) nevében, milyen adatkezelést végeznek.
35. Az **5. feltétel a) pontja** értelmében az új felek ÁSZF-hez való csatlakozása az összes többi fél beleegyezésének függvénye. A gyakorlati nehézségek elkerülése érdekében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözlőné annak egyértelműsítését, hogy a többi fél milyen módon adhat ilyen jellegű beleegyezést (írásbeli beleegyezésre van-e szükség vagy sem, a beleegyezés benyújtásának határideje, a beleegyezést megelőzően szükséges információk). Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos egyúttal üdvözlőné annak pontosítását is, hogy az adatkezelésben betöltött minősítéstől és szereptől függetlenül, valamennyi fél beleegyezésére szükség van-e, illetve milyen módon van szükség.

4.2.4 Felek kötelezettségei (Az ÁSZF-tervezet 7. feltétele)

36. Bár e feltétel címe „Felek kötelezettségei”, a **7. feltétel a) pontja** jelenlegi formájában kizárólag az adatfeldolgozóra rótt kötelezettségekre hivatkozik. Az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy az adatkezelői/adatfeldolgozói szerződésnek meg kell határozni az adatkezelő jogait, és egyúttal kötelezettségeit is. Következésképpen az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy a teljesség és a fokozottabb egyértelműség érdekében e feltétel egészüljön ki az adatkezelőre rótt kötelezettségekre való hivatkozással. A következő mondat például beilleszthető lenne a 7. feltétel a) pontja elé: *„A személyes adatok kezelésének céljaival és eszközeivel kapcsolatos döntéseket az adatkezelő jogosult és köteles meghozni, valamint az ő feladata gondoskodni arról, hogy a személyes adatok kezelése a vonatkozó uniós vagy tagállami adatvédelmi rendelkezésekkel és a jelen feltételekkel összhangban történjen (ideértve annak biztosítását is, hogy a személyes adatok kezelése, amelyre az adatfeldolgozó utasítást kapott, a GDPR 6. cikke, illetve az EUDPR 5. cikke szerinti jogalappal rendelkezzen)”*.

37. A 7. feltétel a) pontja ezenkívül azt is előírja, hogy az utasításokat rögzíteni kell a IV. mellékletben, valamint, hogy az adatkezelő további utasításokat is adhat. Az adatkezelő lehetősége arra, hogy „további utasításokat” adjon, szükségszerű a felek ÁSZF-ben meghatározott jogainak és kötelezettségeinek maradéktalan teljesítéséhez, azonban nem korlátlan. Minden további utasításnak összhangban kell állnia a felek ÁSZF-ben meghatározott vonatkozó jogaival és kötelezettségeivel. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy ezt az általános szerződési feltételekben egyértelműen rögzíteni kell.
38. Ezenkívül az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdése a) pontjának és az EUDPR 29. cikke (3) bekezdése a) pontjának szövegezésével való konzisztencia erősítése, valamint az ilyen kötelezettség szerződésbe való közvetlen beillesztése érdekében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos a 7. feltétel a) pontja első mondata végének az alábbi, aláhúzott szöveggel való módosítását javasolja: „Az adatfeldolgozó a személyes adatokat kizárólag az adatkezelő írásbeli utasításai alapján kezeli, kivéve akkor, ha az adatkezelést az adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog írja elő; ebben az esetben erről a jogi előírásról az adatfeldolgozónak az adatkezelőt az adatkezelést megelőzően értesítenie kell, kivéve, ha az adatkezelő értesítését az adott jogszabály fontos közérdekből tiltja”.
39. Az adatkezelő által adott, a GDPR 28. cikke (3) bekezdésének második albekezdésében leírt, jogellenes utasításokat illetően az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy az adatkezelő és az adatfeldolgozó közötti szerződésnek pontosabb információkat kell tartalmaznia a tervezett következményekről és megoldásokról az olyan esetekre vonatkozóan, ha az adatfeldolgozó arról tájékoztatja az adatkezelőt, hogy véleménye szerint az utasítás sérti az általános adatvédelmi rendeletet vagy egyéb alkalmazandó adatvédelmi rendelkezéseket. Ezért az Európai Bizottságnak fel kell kérnie a feleket arra, hogy a szerződésben részletesebben ismertessék a jogsértő utasításról szóló értesítés következményeit (pl. egy olyan záradék, amelynek értelmében az adatfeldolgozó felfüggeszheti az adott utasítás végrehajtását mindaddig, amíg az adatkezelő meg nem erősíti, nem módosítja vagy vissza nem vonja az utasítást, illetve a szerződés felmondására vonatkozó záradék arra az esetre, ha az adatkezelő továbbra is fenntartja a jogellenes utasítást).
40. Az adatok törlésére vagy visszajuttatására vonatkozó **7.2. feltétel** értelmében az adatkezelő rendelkezésére álló lehetőségeket illetően az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos felkéri az Európai Bizottságot, hogy magában a feltételben határozza meg azt, hogy az adatkezelő a szerződés aláírásakor hozott döntését a szerződés teljes időtartama alatt és a szerződés megszűnésekor is módosíthatja.
41. Az adatkezelés biztonságára vonatkozó **7.3. feltételhez** fűzött általános észrevételként az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy – az adatkezelő szerepének meghatározása nélkül – minden kötelezettség az adatfeldolgozót terheli, különösen a kockázatértékelést illetően, amelyet az adatkezelő által meghatározott adatkezelési célt figyelembe véve biztonsági intézkedésként el kell végezni. Bizonyos esetekben előfordulhat, hogy az adatfeldolgozó nem ismeri az adatkezelés pontos célját, például az adatok tárolása esetében. Ennek okán és az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének rendelkezéseivel összhangban az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy ezt a feltételt ki kell egészíteni az adatkezelő adatkezelés biztonságára vonatkozó kötelezettségeivel, akinek mindenképp az adatfeldolgozó rendelkezésére kell bocsátania minden hasznos információt ahhoz, hogy az adatfeldolgozó e tekintetben megfelelhessen a vonatkozó követelményeknek.
42. Az ÁSZF-tervezet **7.3. feltételének a) pontja** úgy rendelkezik, hogy az adatfeldolgozónak az adatvédelmi incidensekről az adatkezelőt legfeljebb 48 órán belül értesítenie kell. Ez az időtartam

bizonyos helyzetekben rövidnek bizonyulhat, és összetéveszthető azzal az időtartammal is, amelyen belül az adatkezelőnek az adatvédelmi incidensről a felügyeleti hatóságot értesítenie kell (ez akkortól indul, amikor az incidens az adatkezelő tudomására jut, azaz, amikor az adatkezelő értesíti erről). Figyelembe véve azt a követelményt, miszerint – az általános adatvédelmi rendelet 33. cikkének (2) bekezdésével összhangban – az adatfeldolgozónak az adatvédelmi incidensről való tudomásszerzését követően „indokolatlan késedelem nélkül” értesítenie kell az adatkezelőt, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy a felek maguk határozhassák meg az e követelmény teljesítéséhez szükséges megfelelő időkeretet az adott helyzettől függően. A feleket ezért fel kell kérni arra, hogy az ÁSZF-ben határozzák meg az ilyen értesítésre szolgáló, elfogadott időkeretet.

43. Az ÁSZF-tervezet **7.4. feltételének c) pontja** lehetővé teszi az adatkezelő számára, hogy az adatfeldolgozó által megbízott, független ellenőrt vegyen igénybe auditok elvégzésére. Ezt a rendelkezést az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének h) pontja nem tartalmazza, és azt összhangba kell hozni az említett ponttal, amely előírja, hogy az adatfeldolgozónak lehetővé kell tennie és elő kell segítenie az adatkezelő által vagy az általa megbízott más ellenőr által végzett auditokat, beleértve a helyszíni vizsgálatokat is. Ennek megfelelően adatfeldolgozó javaslatot tehet ugyan az ellenőrt illetően, de az ellenőrre vonatkozó döntést az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke (3) bekezdésének h) pontja értelmében az adatkezelő hozza meg.
44. A **7.4. feltétel c) pontja** azt is kimondja, hogy amennyiben az adatkezelő független ellenőrt bíz meg, akkor ennek költségeit neki kell viselnie, és amennyiben az adatfeldolgozó ad megbízást az ellenőrzésre, ő felelős a független ellenőr költségeinek fedezéséért. Mivel a GDPR nem szabályozza a költségek adatkezelő és adatfeldolgozó közötti megosztásának kérdését, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a költségekre való hivatkozásokat törölni kell ebből a feltételből.
45. A nemzetközi adattovábbításról szóló **7.7. feltételt**, és konkrétan azt a helyzetet illetően, amikor az adatfeldolgozó egy harmadik országbeli további adatfeldolgozót vesz igénybe, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint a b) pont világosabban kellene, hogy fogalmazzon azzal kapcsolatosan, hogy e két fél egyetlen, mind a GDPR rendelet V. fejezetében, mind pedig 28. cikkének (4) bekezdésében foglaltaknak való megfelelést célzó ÁSZF-et is aláírhat, amennyiben az említett feltétel valóban ezt kívánja elérni, ami további pontosítást igényel. Azt is egyértelműsíteni kell, hogy a feleknek ezt követően erre az ÁSZF-re kell-e hagyatkozniuk, vagy inkább az általános adatvédelmi rendelet 28. cikkének (3) és (4) bekezdése értelmében szintén garanciákat nyújtó adattovábbítási ÁSZF-re.
46. Ezen túlmenően az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos szeretné kiemelni, hogy habár a **7.7. feltétel b) pontja** csupán az adattovábbítási ÁSZF-ek alkalmazására hivatkozik, számos más adattovábbítási eszköz is jogszerűen alkalmazható az adatfeldolgozótól egy harmadik országbeli további feldolgozóhoz történő adattovábbítás kereteinek meghatározásához, és ebből kifolyólag a GDPR 46. cikke szerinti adattovábbítási eszközökre hivatkozó általánosabb megfogalmazást javasol.
47. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt is megállapította, hogy tovább kell pontosítani a 7.7. feltétel b) pontjának utolsó részét, amely az adattovábbítási ÁSZF „használatának feltételeire” utal. Mivel ez a rendelkezés arra enged következtetni, hogy az adattovábbítási ÁSZF használatára konkrét feltételek vonatkozhatnak, meg kell határozni, hogy melyek ezek a feltételek.

4.2.5 Az érintettek jogai (az ÁSZF-tervezet 8. feltétele)

48. Ez a feltétel jelenleg „Az érintettek jogai” címet viseli, de az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint a cím nem tükrözi a feltétel tartalmát.
49. Az ÁSZF-tervezet **8. feltételének a) és b) pontja** valóban utal az adatfeldolgozó azon kötelezettségére, hogy támogatást nyújtson az adatkezelőnek abban, hogy teljesíteni tudja kötelezettségét az érintett a GDPR III. fejezetében, illetve az EUDPR III. fejezetében foglalt jogainak gyakorlásához kapcsolódó kérelmek megválaszolása tekintetében. A 8. feltétel c) pontja és a 8. feltétel d) pontja azonban az adatfeldolgozónak az adatkezelő egyéb típusú kötelezettségeinek teljesítéséhez való, különösen a GDPR rendelet 32–36. cikke és az EUDPR 33–41. cikke értelmében vett támogatásáról szól.
50. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos ezért azt javasolja, hogy ezen feltétel címe „Az adatkezelőnek nyújtott támogatás” legyen annak érdekében, hogy az utaljon az adatfeldolgozó által nyújtandó különböző támogatásokra.
51. Alternatív megoldásként az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja a Bizottságnak, hogy bontsa két részre az említett feltételt, elkülönítve egymástól az adatfeldolgozó által nyújtandó támogatásokat:
 -) az adatkezelőnek abban nyújtott támogatást, hogy teljesíteni tudja kötelezettségét az érintett a GDPR III. fejezetében, illetve az EUDPR III. fejezetében foglalt jogainak gyakorlásához kapcsolódó kérelmek megválaszolása tekintetében; valamint
 -) az adatkezelőnek a GDPR 32–36. cikke és az EUDPR 33–41. cikke szerinti kötelezettségeit illetően nyújtott támogatást.
52. Az ÁSZF-tervezet 8. feltételének a) pontja továbbá úgy rendelkezik, hogy „*az adatfeldolgozónak haladéktalanul értesítenie kell az adatkezelőt minden, közvetlenül az érintettől érkező kérelemről. A kérelemre ő maga nem válaszolhat, hacsak és amíg erre az adatkezelő fel nem hatalmazza*”.
53. Az európai adatvédelmi biztos és az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli, hogy ennek a feltételnek:
 -) még pontosabban kell rögzítenie, hogy az érintetteknek adott válaszokat az adatkezelő utasításaival összhangban kell megadni (pl. a válasz tartalmára vonatkozóan) a IV. mellékletben foglaltak szerint;
 -) még pontosabban kell rögzítenie, hogy az adatfeldolgozó azon kötelezettségének hatályát, amely az érintett jogainak az adatkezelő nevében történő gyakorlására vonatkozik, a VII. mellékletben le kell írni és egyértelműen meg kell határozni.
54. A **8. feltétel c) pontjának első alpontja**, valamint a **9. feltétel a) pontja** előírja az illetékes felügyeleti hatóság megnevezését, ugyanakkor nem tér ki arra az esetre, amikor a szerződésben több adatkezelő szerződő fél szerepel, és így több illetékes felügyeleti hatóság is. Ebből kifolyólag a szövegben lehetőséget kell adni több illetékes felügyeleti hatóság megemlítésére is. Ezen túlmenően előfordulhatnak olyan esetek, amikor a feltételek hatálya alá tartozó adatkezelés határokon átnyúló tevékenység, és a fő felügyeleti hatóságot kell illetékes felügyeleti hatóságként meghatározni. Ennek a 8. feltétel c) pontjának első alpontjában és a 9. feltétel a) pontjában is szerepelnie kell.
55. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy amennyiben az EU-n belüli adatfeldolgozókra harmadik országok olyan kötelező érvényű jogszabályai vagy gyakorlatai érvényesek, amelyek befolyásolják az ezen általános szerződési feltételeknek való megfelelést, a

Bizottságnak meg kell vizsgálnia, hogy az ilyen esetek kezelésére szolgáló, kiegészítő feltétel megfelelő-e.

4.2.6 Az ÁSZF-tervezet mellékletei

56. Az általános szerződési feltételek olyan adatkezelési megállapodásokhoz készültek, amelyek egynél több adatkezelő és/vagy egynél több adatfeldolgozó szerződő felet is érinthetnek. Ez magában foglalja annak kockázatát, hogy amennyiben a mellékleteket nem töltik ki megfelelően, a felek kötelezettségei összemosódnak. Ennek kockázata még tovább nő azokban az esetekben, amikor a Csatlakozási záradékot alkalmazva később új felek csatlakoznak a szerződéshez, és/vagy a szerződés különböző célokból, illetve különböző körülmények között történő adatkezeléseket érint.
57. Az európai adatvédelmi biztos és az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli, hogy rendkívül fontos, hogy az ÁSZF mellékletei teljesen egyértelmű módon határozzák meg az egyes felek szerepét és felelősségét az egyes kapcsolatokban és az egyes adatkezelési tevékenységek tekintetében. Erre azért van szükség, hogy a felek meghatározhassák, ki, milyen célból, kinek a részére és milyen személyes adatot kezel, illetve, hogy milyen utasítások alkalmazandók és ki adhat utasításokat. Az adatkezelők, illetve adatfeldolgozók számára bármilyen kétértelműség lehetetlenné teheti az elszámoltathatóság alapelveinek értelmében vett kötelezettségeik teljesítését.
58. Amennyiben a bizonyos adatkezelési szolgáltatásokat nyújtó vagy igénybe vevő felek, az adatkezelés leírása (részletei), az alkalmazandó technikai és szervezeti intézkedések, az adatkezelőnek a személyes adatok kezelésére vonatkozó utasításai, a különleges kategóriába tartozó adatokra vonatkozó konkrét korlátozások és/vagy kiegészítő garanciák, az engedélyezett további feldolgozók és/vagy azon technikai és szervezeti intézkedések, amelyekkel az adatfeldolgozónak támogatnia kell az adatkezelő munkáját különböznek, a felek számára az I–VII. mellékletek további kitöltését kell előírni, kivéve, ha a különbségek egyáltalán nem jelentősek, és a kivételeket a mellékletekben egyértelműen feltüntetik.
59. Összetett szerződés esetén, amely például több felet vagy több célt is magában foglal, mindig egyértelműnek kell lennie, hogy mely melléklet (vagy egyetlen mellékleten belüli jelentéktelen eltérések esetében: a melléklet mely kikötése) melyik adott helyzetre vagy kapcsolatra vonatkozik. Egyértelműen meg kell határozni és el kell egymástól különíteni a különböző adatkezelési tevékenységeket.

Az európai adatvédelmi biztos részéről

Az Európai Adatvédelmi Testület részéről

Az európai adatvédelmi biztos

Az Elnök

(Wojciech Wiewiorowski)

(Andrea Jelinek)